ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr. A42-00545-21/42
ECLI:LV:ADRJRTN:2021:0312.A420213020.2.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2021.gada 12.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Māris Šļakota,

piedaloties pieteicējai /pers. D/ un pieteicējas pārstāvei zvērinātai advokātei Valsts amatpersona,
atbildētājas atvasinātās publiskās personas Rīgas Stradiņa universitātes pusē pieaicinātās iestādes Rīgas Stradiņa universitātes Akadēmiskās šķīrējtiesas pārstāvjiem /pers. F/ un /pers. G/, Rīgas Stradiņa universitātes pārstāvjiem /pers. H/ un /pers. I/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai Rīgas Stradiņa universitātes Rezidentūras studiju fakultātes otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmā ,,Rezidentūra medicīnā" specialitātē ,,Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts" tiktu salīdzināti, atzīti un ieskaitīti Daugavpils Universitātē profesionālās studiju programmas ,,Fizioterapija" ietvaros apgūtie studiju kursi un sasniegtie studiju rezultāti, kā arī Rīgas Stradiņa universitātes akadēmiskās maģistra studiju programmas ,,Fizioterapija" ietvaros apgūtie studiju kursi.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja /pers.D/ ir Rīgas Stradiņa universitātes (turpmāk – RSU) otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas ,,Rezidentūra medicīnā" specialitātē ,,Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts" (turpmāk – FRMĀ programma) rezidente kopš 2018.gada 1.oktobra.
Pieteicēja vērsās RSU ar 2020.gada 10.februāra iesniegumu un tā 2020.gada 24.februāra papildinājumu, cita starp lūdzot salīdzināt, atzīt un ieskaitīt FRMĀ programmā sasniedzamajos studiju rezultātos (zināšanas, prasmes un kompetences) pieteicējas studiju rezultātus, kurus viņa sasniedza iepriekš iegūtajā formālajā augstākajā izglītībā turpmāk minētajās studiju programmās:
1) Daugavpils universitātes profesionālajā studiju programmā ,,Fizioterapija" (turpmāk – DU profesionālā studiju programma);
2) Rīgas Stradiņa universitātes akadēmiskajā maģistra studiju programmā ,,Fizioterapija" (turpmāk – RSU maģistra studiju programma).

[2] Ar RSU rektora 2020.gada 23.marta rīkojumu Nr.5-1/136/2020:
1) pielīdzināts un ieskaitīts FRMĀ programmas studiju kursā ,,Pētniecības darbs" 6,7 kredītpunktu apjomā un ,,Pētniecības darbs un Valsts pārbaudījums" 3 kredītpunktu apjomā pieteicējas RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūtais studiju kurss ,,Pētnieciskais darbs un patstāvīga darba iemaņu pilnveidošana";
2) pielīdzināts un ieskaitīts FRMĀ programmas studiju kursā ,,Problēmlekcijas" 13,2 kredītpunktu apjomā pieteicējas RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūtais studiju kursu saturs un to ietvaros sasniegtie studiju rezultāti;
3) atteikts salīdzināt un ieskaitīt FRMĀ programmas studiju kursos pieteicējas DU profesionālās studiju programmas ietvaros apgūtos studiju kursus un sasniegtos studiju rezultātus;
4) atteikts pielīdzināt un ieskaitīt FRMĀ programmas studiju kursos pieteicējas RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūtos studiju kursus ,,Pētnieciskās, bioloģiskās, statistiskās metodes medicīnā", ,,Neirofizioloģija", ,,Datorika un datu bāzes", ,,Kompensatorās tehnoloģijas rehabilitācijā", ,,Biomehānika", ,,Funkcionālā anatomija", ,,Problematiskā medicīna", ,,Manuālās terapijas pielietošana ortopēdisko un iekšējo orgānu patoloģiju ārstēšanā", ,,Fizioterapijas metodes pediatrijā", ,,Sabiedrības veselība", ,,Veselības aprūpes menedžments" un ,,Medicīniskās rehabilitācijas organizācija".
Rīkojums daļā par iesnieguma noraidīšanu pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.
[2.1] Ministru kabineta 2004.gada 16.novembra noteikumu Nr.932 ,,Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos" (turpmāk – Noteikumu Nr.932) 3.punkts noteic, ka studijas augstskolā vēlākos studiju posmos atļauts uzsākt tā paša vai zemāka līmeņa studiju programmā. Augstskolu likuma 57.panta trešā daļa noteic, ka personas, kuras ieguvušas bakalaura grādu, ir tiesīgas turpināt studijas maģistra grāda iegūšanai. Ministru kabineta 2014.gada 26.augusta noteikumu Nr.512 ,,Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu" (turpmāk – Noteikumi Nr.512) 7.punkts noteic, ka bakalaura studiju programmas saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences kopumu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras (turpmāk – LKI) 6.līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei. Noteikumu Nr.512 18.punkts noteic, ka profesionālais bakalaura grāds dod tiesības, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā maģistra programmā, turpināt izglītību maģistra studiju programmā. Noteikumu Nr.512 21.punkts noteic, ka maģistra programmas saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences apguvi, kas nepieciešama profesionālās darbības veikšanai atbilstoši LKI 7.līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei. Atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 13.jūnija noteikumu Nr.322 ,,Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju" (turpmāk – Noteikumi Nr.322) 1.pielikuma 1.tabulā attiecībā uz augstākās izglītības pakāpi norādītajam otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā bakalaura grāds) atbilst LKI 6.līmenim, savukārt otrā līmeņa

profesionālā augstākā izglītība (profesionālā maģistra grāds vai piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā maģistra grāds), īstenojama pēc bakalaura, profesionālā bakalaura grāda vai piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguves, atbilst LKI 7.līmenim.

Noteikumu par ārpus formālajā izglītībā apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču, iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu un studiju kursu, studiju moduļu un studiju programmu daļu ieskaitīšanu Rīgas Stradiņa universitātes studiju programmās (apstiprināti ar RSU Senāta 2019.gada 21.maija lēmumu, prot.Nr.2-1/5/2019) (turpmāk – RSU noteikumi par studiju rezultātu ieskaitīšanu) 2.10.punkts noteic, ka studiju kursus neieskaita, ja šo kursu saturs, apjoms vai apgūtās zināšanas un iegūtās prasmes neatbilst studiju programmas prasībām.

Pieteicējas DU profesionālās studiju programmas apguves rezultātā iegūtais profesionālā bakalaura grāds veselības aprūpē un fizioterapeita profesionālā kvalifikācija atbilst Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstrutūras 6.līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Savukārt FRMĀ programma atbilst LKI 7.līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencēm. Tāpat pieteicējas iegūtais profesionālais bakalaura grāds ir zemāka līmeņa studiju programma salīdzinājumā ar FRMĀ programmu.

Tādējādi secināms, ka pieteicējas DU profesionālās studiju programmas ietvaros apgūtie studiju kursi un sasniegtie studiju rezultāti nav salīdzināmi un ieskaitāmi FRMĀ programmā.

[2.2] Noteikumu Nr.322 1.pielikuma 1.tabulā attiecībā uz augstākās izglītības pakāpi norādītajam akadēmiskā izglītība (maģistra grāds), īstenojama pēc bakalaura vai profesionālā bakalaura grāda ieguves, atbilst LKI 7.līmenim. Tādējādi secināms, ka gan RSU maģistra studiju programma, gan FRMĀ programma atbilst LKI 7.līmenim un ir vienāda līmeņa studiju programma.

Izvērtējot RSU Rezidentūras studiju fakultātes domes 2020.gada 20.marta sēdes protokola Nr.9-1/7/2020 izrakstā „Par studiju kursu pielīdzināšanu studējošajam 2019./2020., 2020./2021., 2021./2022.akadēmiskajā gadā" (pielikumā) norādīto, konstatējams, ka FRMĀ programmā nav RSU maģistra studiju programmas kursiem „Pētnieciskās, bioloģiskās, statistiskās metodes medicīnā", „Neirofizioloģija", „Datorika un datu bāzes", „Kompensatorās tehnoloģijas rehabilitācijā", „Biomehānika", „Funkcionālā anatomija", „Problematiskā medicīna", „Manuālās terapijas pielietošana ortopēdisko un iekšējo orgānu patoloģiju ārstēšanā", „Fizioterapijas metodes pediatrijā", „Sabiedrības veselība", „Veselības aprūpes menedžments" un „Medicīniskās rehabilitācijas organizācija" atbilstošu studiju kursu. Minēto iepriekš apgūto studiju kursu satura kompetences nav atbilstošas FRMĀ programmai. Atbilstoši RSU noteikumu par studiju rezultātu ieskaitīšanu 2.10.apakšpunktā noteiktajam šie studiju kursi nav ieskaitāmi FRMĀ programmā, jo šo studiju kursu saturs, apgūtās zināšanas un iegūtās prasmes neatbilst Rezidentūras studiju programmas prasībām.

[2.3] Šāda satura rīkojums ir nepieciešams, lai nodrošinātu vienlīdzības principa ievērošanu attiecībā pret citiem studējošajiem. Rīkojums ir samērīgs, jo novērš iespējamību sagatavot zemi kvalificētu speciālistu. Turklāt jāņem vērā, ka pieteicēja apgūst studiju programmu veselības aprūpes jomā. Ar rīkojumu arī netiek ierobežotas pieteicējas tiesības apgūt FRMĀ programmu un iegūt valsts atzītu izglītības dokumentu pēc tās apguves.

[3] Pieteicēja RSU rektora 2020.gada 23.marta rīkojumu Nr.5-1/136/2020 apstrīdēja daļā par atteikumu salīdzināt, pielīdzināt un ieskaitīt FRMĀ programmas studiju kursos pieteicējas DU profesionālās studiju programmas ietvaros apgūtos studiju kursus un sasniegtos studiju rezultātus, kā arī RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūtos studiju kursus.

[4] Ar RSU Akadēmiskās šķīrējtiesas (turpmāk – Šķīrējtiesa) 2020.gada 25.jūnija lēmumu lietā Nr.4-1/3/2020 atstāts negrozīts pārsūdzētais RSU rektora 2020.gada 23.marta rīkojums Nr.5-1/136/2020. Šķīrējtiesas lēmumā norādīts turpmāk minētais pamatojums.

[4.1] Saskaņā ar Augstskolu likuma 47.panta pirmo daļu studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos ir iespējama, ja nokārtoti attiecīgās studiju programmas iepriekšējo posmu nepieciešamie pārbaudījumi citā augstskolā vai koledžā vai tos attiecīgajā augstskolā vai koledžā nokārto papildus. Ja šie nosacījumi ir izpildīti un augstskolai vai koledžai ir attiecīgas iespējas, tā nedrīkst atteikt pretendentu uzņemšanu vēlākos studiju posmos. Minētā panta $1.^1$ daļa paredz, ka studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos notiek arī tad, kad pretendentam šā likuma $59.^2$ un $59.^3$ pantā noteiktajā kārtībā ir atzītas iepriekš iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences.

Kā izriet no minētām tiesību normām, likumdevējs noteicis tiesības personai uzsākt studijas vēlākos studiju posmos, ja ir citā augstskolā vai koledžā nokārtoti attiecīgās studiju programmas iepriekšējo posmu nepieciešamie pārbaudījumi. Šīs prasības attiecināmas uz formālo izglītību un aptver studiju programmas augstskolā vai koledžā, t.i., augstākās izglītības ietvaros.

Līdz ar to jebkurai personai ir tiesības uzsākt studijas vēlākos studiju posmos, ja ir nokārtoti programmas iepriekšējo posmu pārbaudījumi citā augstskolā vai koledžā vai pārbaudījumi nokārtoti papildus attiecīgajā augstskolā vai koledžā.

Ievērojot minēto, pieteicējai ir tiesības turpināt studijas FRMĀ programmā, jo viņai ir nokārtoti pārbaudījumi iepriekšējā studiju posmā, proti, RSU maģistra studiju programmā.

[4.2] Vienlaikus likumdevējs ir paredzējis, ka arī ārpus formālās izglītības iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences var tikt atzītas formālajā izglītībā vēlākos studiju posmos. Pieteicējai ir tiesības lūgt atzīt iepriekšējā izglītībā sasniegtos studiju rezultātus saskaņā ar Augstskolu likuma $59.^2$ pantu un $59.^3$ pantu.

Tomēr Augstskolu likuma $59.^2$ pants un $59.^3$ pants attiecināms uz neformālo izglītību. Kā norādīts Ministru kabineta 2018.gada 14.augustā noteikumu Nr.505 „Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.505) projekta anotācijā, Augstskolu likuma $59.^2$ panta piektā daļa noteic, ka iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtību un kritērijus nosaka Ministru kabinets, proti, augstskolā vai koledžā apgūtu studiju moduļu vai studiju kursu, ko persona augstskolā vai koledžā apguvusi kā klausītājs, atzīšanas kārtību un kritērijus, un $59.^3$ panta otrā daļa nosaka, ka ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanas kārtību un kritērijus nosaka Ministru kabinets. Saskaņā ar Augstskolu likuma pārejas noteikumu 43.punktu ir izstrādāts projekts, kas ietver gan Augstskolu likuma $59.^2$ pantā, gan $59.^3$ pantā noteiktās kārtības izstrādi. Augstskolu likuma $59.^2$ panta piektā daļa redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017.gada 31.decembrim, paredzēja tās iepriekš iegūtās izglītības atzīšanu, kas nebija iegūta formālās izglītības ceļā, jo formālā izglītība tiek atzīta saskaņā ar Augstskolu likuma 47.pantā un Ministru kabineta 2004.gada 16.novembra noteikumos Nr.932 „Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos" noteikto".

Līdz ar to apstrīdēšanas iesniegums nav attiecināms uz ārpus formālās izglītības iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu un Noteikumi Nr.505 netiek vērtēti apstrīdēšanas iesnieguma kontekstā.

[4.3] Saskaņā ar likuma „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu" 11.pantu vispārīgās prasības praktizēttiesīga ārsta rezidentūras izglītības programmai, pēc kuras apguves izsniedz ārsta specializāciju apliecinošu augstākās izglītības diplomu vai citu ekvivalentu iegūtās kvalifikācijas apliecinājumu, ir šādas: 1) šajā programmā uzņem personas, kas apguvušas šā likuma 10.pantā minēto studiju programmu; 2) programma ietver teorētiskās un praktiskās zināšanas atbilstoši akreditētai rezidentūras izglītības programmai un ir apgūstama augstskolā, klīnikā vai, ja tam ir atbilstoši apstākļi, citā ārstniecības iestādē, kas atbilst šā likuma 9.panta trešajā daļā minētajām prasībām.

Savukārt minētā likuma 10.pants noteic vispārīgās prasības ārsta izglītībai.

No minētajām tiesību normā izriet, ka rezidentūras studijas kā vēlākais studiju posms tiek uzsāktas pēc minimālās studiju programmas apgūšanas. Šajā gadījumā pieteicējas minimālo vismaz sešu gadu studiju programmu apgūšanu apliecina augstākās izglītības diplomi, kas iegūti Daugavpils Universitātē un RSU.

Ievērojot minēto, pieteicējai ir vispārīgās tiesības uz iepriekšējos studiju posmos iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču pielīdzināšanu un atzīšanu FRMĀ programmā.

[4.4] Lai izvērtētu iespēju uzsākt studijas vēlākos studiju posmos, ir jānoskaidro izglītības gradācija/pēctecība, ņemot vērā izglītības klasifikāciju.

Izglītības klasifikāciju regulē Noteikumi Nr.322. Saskaņā ar šo noteikumu 1.punktu noteikumi nosaka Latvijas izglītības klasifikāciju, tai skaitā LKI līmeņiem atbilstošus zināšanu, prasmju un kompetenču aprakstus. Atbilstoši Noteikumu Nr.322 1.pielikumam augstākās izglītības pakāpe ietver LKI no 5. līdz 8. līmenim.

Pieteicējas iegūtā formālā izglītība Daugavpils Universitātē attiecināma uz otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā bakalaura grāds) vai otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija), kuru īsteno pēc vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības ieguves. Studiju ilgums pilna laika studijās četri gadi ar 42.kodu ir piederīgs LKI 6.līmenim. Savukārt RSU iegūtā izglītība attiecināma uz akadēmisko izglītību (maģistra grāds), kas īstenojama pēc bakalaura vai profesionālā bakalaura grāda ieguves. Studiju ilgums pilna laika studijās viens – divi gadi. Kopējais pilna laika studiju ilgums vismaz pieci gadi ar 45.kodu un ir piederīgs LKI 7.līmenim.

FRMĀ programma attiecināma uz otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (profesionālā maģistra grāds vai piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā maģistra grāds), kas īstenojama pēc bakalaura, profesionālā bakalaura grāda vai piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguves. Studiju ilgums pilna laika studijās vismaz viens gads. Kopējais pilna laika studiju ilgums pieci gadi ar 47.kodu un ir piederīgs LKI 7.līmenim.

Vienlaikus arī Noteikumi Nr.322 augstāko izglītību kā izglītības pakāpi iedala 5.-8. kvalifikācijas līmenī.

Līdz ar to pieteicējas formālajā izglītībā iepriekš iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences ir salīdzināmas un vērtējamas vēlākos studiju posmos, jo attiecas uz 6. un 7. kvalifikācijas līmeni augstākās izglītības pakāpē.

[4.5] Nākamais noskaidrojamais jautājums ir, kāda ir kārtība iepriekšējos studiju posmos iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču pielīdzināšanai un atzīšanai vēlākos studiju posmos.

Saskaņā ar Augstskolu likuma 47.panta trešo daļu kārtību, kādā uzsākamas studijas vēlākos studiju posmos, nosaka Ministru kabinets. Noteikumu Nr.932 3.punkts paredz, ka studijas augstskolā vai koledžā vēlākos studiju posmos atļauts uzsākt tā paša vai zemāka līmeņa studiju programmā. Ņemot vērā šī punkta imperatīvo normas konstrukciju, tiek izslēgta iespēja uzsākt studijas augstāka līmeņa studiju programmā vēlākos studiju posmos.

Citiem vārdiem, tiesības studēt augstāka kvalifikācijas līmeņa studiju programmā pieteicējai ir saskaņā ar Augstskolu likuma 45.panta pirmo daļu, kur noteikts, ka tiesības studēt augstskolā vai koledžā ir katram Latvijas pilsonim un Latvijas nepilsonim, kā arī ārzemniekam. Lai studētu augstskolā vai koledžā, nepieciešama dokumentāri apliecināta un Latvijā atzīta studiju programmas prasībām atbilstoša iepriekšējā izglītība.

Tomēr pieteicējai nav tiesību uzsākt studijas vēlākos posmos, ja studiju programmu līmenis ir zemāks.

Tā kā pieteicējas iegūtā formālā izglītība Daugavpils universitātē ir attiecināma uz otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā bakalaura grāds) vai otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija), kura ir īstenojama pēc vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības ieguves un atbilst LKI 6.līmenim, nav tiesiska pamata šajā studiju programmā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences pielīdzināt un ieskaitīt FRMĀ programmā, jo šī programma attiecināma uz otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (profesionālā maģistra grāds vai piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā maģistra grāds), kura ir īstenojama pēc bakalaura, profesionālā bakalaura grāda vai piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguves un atbilst LKI 7.līmenim.

[5] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai FRMĀ programmā tiktu salīdzināti, atzīti un ieskaitīti DU profesionālās studiju programmas ietvaros apgūtie studiju kursi un sasniegtie studiju rezultāti, kā arī RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūtie studiju kursi.

Pieteikumā tabulu formā ietvertas norādes par konkrētiem iepriekš iegūtajā formālajā augstākajā izglītībā sasniegtajiem studiju rezultātiem, kas pieteicējas ieskatā salīdzināmi ar FRMĀ programmu, atzīstami un ieskaitāmi tajā. Pieteikuma 7.5.1.-7.5.16.punktā ietvertas norādes par RSU maģistra studiju programmā sasniegto studiju rezultātu ieskaitīšanu, savukārt pieteikuma 8.1.-8.17.punktā – par DU profesionālajā studiju programmā sasniegto studiju rezultātu ieskaitīšanu.

Tāpat pieteicēja norādīja turpmāk minētos argumentus par pārsūdzētā lēmuma prettiesiskumu.

[5.1] Lietā nav strīda par to, ka Latvijas tiesību aktos ir noteiktas studējošā tiesības uz to studiju rezultātu salīdzināšanu un atzīšanu, kas sasniegti iepriekš iegūtajā formālajā izglītībā.

Gan fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts, gan fizioterapeits ir ārstniecības speciālisti, kas sniedz rehabilitācijas pakalpojumus. Prasmes, zināšanas un kompetences, kas piemīt un tiek prasītas šīm abām ārstniecības personu specialitātēm ir līdzīgas, ievērojamā daļā tās sakrīt. Minētais secināms, salīdzinot Ministru kabineta 2009.gada 24. marta noteikumos Nr.268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu" (turpmāk – Noteikumi Nr.268) noteiktās prasības fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārstam ar fizioterapeita studiju programmās un fizioterapeita profesijas standartā noteikto.

Daļā fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta un fizioterapeita kā ārstniecības personas kompetences un darbība ārstniecībā sakrīt, tāpēc pieteicējas sasniegtie studiju rezultāti ir salīdzināmi un atzīstami. Daļā, kur fizioterapeita un fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta kompetences atšķiras, atšķirīgās kompetences iegūstamas FRMĀ programmas studiju procesā.

[5.2] Augstskolu likuma 59.^{2} panta normas un šajās normās dotā deleģējuma ietvarā izdotie Noteikumi Nr.505 nosaka studenta tiesības uz ārpus formālās izglītības, profesionālajā pieredzē un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu salīdzināšanu un atzīšanu, kā arī nosaka procesuālo kārtību šo materiālo tiesību īstenošanai.

Interpretējot iepriekš minētās Augstskolu likuma normas saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 17.pantā noteikto, secināms, ka tiesību normas paredz, ka iepriekšējā izglītībā sasniegto rezultātu salīdzināšanu izdara, salīdzinot iegūtos studiju rezultātus (zināšanas, prasmes, kompetences) ar iegūstamajiem studiju rezultātiem. Minēto Noteikumu Nr.505 normas tieši norāda, ka salīdzināšanas veikšanai ir jāvērtē iepriekšējā izglītībā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences, un gadījumā, ja tās sakrīt vai ir objektīvi līdzīgas ar iegūstamajiem studiju rezultātiem, augstskolai ir pienākums veikt atzīšanu.

Ne Augstskolu likuma normas, ne Ministru kabineta noteikumu normas neparedz, ka būtu jāsalīdzina augstskolā iegūtās izglītības līmenis un ka atzīšana būtu pieļaujama tikai tad, ja līmeņi sakrīt. Pilnīgi pretēji, normas nosaka, ka var salīdzināt gan augstskolā, gan koledžā iegūtus studiju rezultātus, ja vien sasniegtie studiju rezultāti ir satura ziņā salīdzināmi ar iegūstamajiem studiju rezultātiem.

Šķirējtiesas norādītie argumenti par pieteicējas tiesībām uzsākt studijas vēlākos studiju posmos, pamatojoties uz Daugavpils universitātē iegūto izglītību, nav attiecināmi uz šajā lietā risināmajiem tiesību jautājumiem. Pieteicējas Latvijas Universitātē iegūtais ārsta grāds ir nodibinājis tiesības studēt

rezidentūras programmā un par to strīds nepastāv. Ja pieteicēja nebūtu studējusi fizioterapiju Daugavpils universitātē, viņai zināšanu un prasmju rehabilitācijā nebūtu, jo ārstniecības programmās tādas nav jāiegūst. Šajā ziņā pieteicēja ir atšķirīgā situācijā salīdzinājumā ar citiem rezidentūras studentiem.

Līdz ar to nepamatoti atteikts salīdzināt un ieskaitīt FRMĀ programmas studiju kursos pieteicējas DU profesionālās studiju programmas ietvaros apgūtos studiju kursus un sasniegtos studiju rezultātus.

[5.3] Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta studiju prasības nosaka Noteikumu Nr.268 312. un 313.punktu normas. Tajās ietverts fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārstam nepieciešamo teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu uzskaitījums. Noteikumu normas nenosaka prasības kompetencēm.

Tā kā Ministru kabineta noteikumu normām ir augstāks spēks, salīdzinot ar iekšējiem tiesību aktiem, konkrēti, RSU studijas reglamentējošām normām, t.sk. studiju programmām, prasības rezidentūras studijās FRMĀ specialitātē iegūstamajām zināšanām un prasmēm primāri ir nosakāmas saskaņā ar Noteikumu Nr.268 normās ietverto saturu. Gadījumos, kad programmas prasības atšķiras no Ministru kabineta noteikumos noteiktā, primāri piemērojamas ir ārējās tiesību normas.

[5.4] Iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātu salīdzināšana būtu jāizdara, tos salīdzinot ar FRMĀ programmā noteikto saturu. Pieteicējas sasniegto studiju rezultātu salīdzināšanu un atzīšanu apgrūtina FRMĀ programmas trūkumi, tajā skaitā tās neatbilstība tiesību normu prasībām. Kā liecina FRMĀ programmas apraksts, tajā nav ietvertas visas Augstskolu likuma 55.pantā un Noteikumos Nr.512 noteiktās obligātās prasības programmas saturam. Piemēram, programmā nav uzskaitīti visi konkrētajā studiju programmā paredzētie studiju kursi vai studiju moduļi, tikai daļēji ir norādīti plānotie studiju rezultāti, programmā daļēji ir ietverts piedāvājamās izglītības saturs, tajā nav studiju programmas obligātās, ierobežotās izvēles un izvēles daļas apjoms un kredītpunktu sadalījumu starp tām utt. Nevienā kursa aprakstā nav atrodams studiju kursa plānojums.

No studiju programmu reglamentējošiem dokumentiem var secināt, ka Noteikumu Nr.268 normās noteikto zināšanu un praktisko iemaņu iegūšana studiju procesā ir paredzēta daļēji. Daļā, kurā FRMĀ programmā iztrūkst saturs, kuru kā obligātu nosaka Noteikumu Nr.268 normas, salīdzināšana un atzīšana ir jāizdara, pamatojies uz Noteikumu Nr.268 normām.

[5.5] Eiropas Savienības tiesību aktos ir noteikts princips, kas paredz, ka medicīnas speciālistiem, gadījumos, ja tie ir ieguvuši medicīnas speciālista kvalifikāciju un pēc tam piedalās citas specialitātes apmācībās, dalībvalstīm būtu jāatļauj piešķirt atbrīvojumu no daļas apmācību, ja šie vēlākas apmācības elementi jau ir pabeigti iepriekšējās medicīnas speciālista apmācības programmā kādā dalībvalstī. To paredz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005.gada 7.septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu 25.panta 3.a daļa un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/55/ES (2013.gada 20.novembris), ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, preambulas 19.punkts.

Lai gan minētie Eiropas Savienības tiesību akti reglamentē ārstu speciālistu izglītības salīdzināšanu, bet neparedz regulējumu fizioterapeita izglītībai, tie šajā lietā ir piemērojami pēc analoģijas. Lai analoģiju piemērotu precīzi, būtu nosakāms, ka noteiktā atzīšana, jeb kā minēts direktīvas normā, piešķirtais atbrīvojums neveido vairāk par pusi no attiecīgā specializētā ārsta apmācības kursa minimālā ilguma.

[6] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Šķīrējtiesa neatzina pieteikumu, atsaucoties uz pārsūdzētā lēmuma pamatojumu.

[7] Tiesas sēdē pieteicēja un viņas pārstāve uzturēja pieteikumu, sniedzot paskaidrojumus atbilstoši pieteikumā norādītajai argumentācijai.
Šķīrējtiesas un RSU pārstāvji neatzina pieteikumu, norādot iebildumus, kas atbilst pārsūdzētā lēmuma argumentiem.

Motīvu daļa

[8] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[9] Pietecēja lūdz salīdzināt, atzīt un ieskaitīt FRMĀ programmā sasniedzamajos studiju rezultātos iepriekš formālajā izglītībā studiju programmu ietvaros – DU profesionālajā studiju programmā un RSU maģistra studiju programmā – sasniegtos studiju rezultātus.

Tiesiskais pamats un procesuālā kārtība, kādā minētā studiju rezultātu ieskaitīšana var notikt, ir paredzēta turpmāk norādītajās tiesību normās. Augstskolu likuma 47.panta pirmajā daļā noteikts, ka studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos ir iespējama, ja nokārtoti attiecīgās studiju programmas iepriekšējo posmu nepieciešamie pārbaudījumi citā augstskolā vai koledžā vai tos attiecīgajā augstskolā vai koledžā nokārto papildus. Ja šie nosacījumi ir izpildīti un augstskolai vai koledžai ir attiecīgas iespējas, tā nedrīkst atteikt pretendentu uzņemšanu vēlākos studiju posmos. Saskaņā ar minētā panta trešo daļu kārtību, kādā uzsākamas studijas vēlākos studiju posmos, nosaka Ministru kabinets. Uz minētā Augstskolu likumā ietvertā pilnvarojuma pamata ir izdoti Noteikumi Nr.932, kuru 2.1.punkts paredz, ka studijas augstskolā vai koledžā vēlākos studiju posmos uzsākamas, pārejot no vienas augstskolas vai koledžas uz citu augstskolu vai koledžu vai citu studiju programmu tajā pašā augstskolā vai koledžā vai atsākot studijas pēc pārtraukuma.

[10] Pieteicēja uzskata, ka Augstskolu likuma 47.pants un Noteikumi Nr.932 izskatāmajā lietā nav piemērojami (sk. cita starp pieteicējas pārstāves argumentus tiesu debatēs), taču ir piemērojams Augstskolu likuma $59.^2$ pants un uz tā piektās daļas pamata izdotie Noteikumi Nr.505. Tiesa šādiem pieteicējas argumentiem nepiekrīt.

Augstskolu likuma $59.^2$ pants un Noteikumi Nr.505 attiecas uz studijās ārpus studiju programmām, cita starp iepriekšējā izglītībā, sasniegtiem studiju rezultātiem, to atzīšanas kārtību un kritērijiem. Iepriekšējā izglītība minēto tiesību normu izpratnē ir formālā izglītība (proti, tā nav tālākizglītības programmā, profesionālās pilnveides izglītībā, pašizglītībā u.tml. iegūta izglītība), taču tā tiek iegūta, nevis pēc studējošā uzņemšanas noteiktā studiju programmā, bet gan personai kā klausītājam reģistrējoties augstskolā vai koledžā atsevišķa studiju moduļa un studiju kursa apguvei, uzkrājot ar apliecībām apstiprinātu studiju darba apjomu (sk. Augstskolu likuma $59.^2$ panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu, Noteikumu Nr.505 7. un 15.3.punktu).

Tā kā pieteicēja lūdz tieši studiju programmu ietvaros sasniegto studiju rezultātu ieskaitīšanu, Augstskolu likuma $59.^2$ pants un Noteikumi Nr.505 normas uz izskatāmo gadījumu neattiecas.

[11] Saskaņā ar Noteikumu Nr.932 3.punktu studijas augstskolā vai koledžā vēlākos studiju posmos atļauts uzsākt tā paša vai zemāka līmeņa studiju programmā.

Šķīrējtiesa ir norādījusi, ka FRMĀ programma nav tā paša vai zemāka līmeņa studiju programma, salīdzinot ar DU profesionālo studiju programmu. Gluži otrādi, FRMĀ programma ir augstāka līmeņa studiju programma un līdz ar to pieteicējai nav tiesību FRMĀ programmā uzsākt studijas vēlākos studiju posmos, ieskaitot tajā daļu no DU profesionālo studiju programmā apgūtajiem priekšmetiem. Tiesa minētajam Šķīrējtiesas argumentam piekrīt.

Lietā nav strīda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.322 1.pielikuma 1.tabulai DU profesionālā studiju programma atbilst šādam izglītības programmas veidam: otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā bakalaura grāds) vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība (piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija), īstenojama pēc vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības ieguves. Studiju ilgums pilna laika studijās četri gadi. Šāda programma atbilst LKI 6.līmenim.

Tāpat lietā nav strīda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.322 1.pielikuma 1.tabulai FRMĀ programma atbilst šādam izglītības programmas veidam: otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība (profesionālā maģistra grāds vai piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija un profesionālā maģistra grāds), īstenojama pēc bakalaura, profesionālā bakalaura grāda vai piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguves. Studiju ilgums pilna laika studijās vismaz viens gads. Kopējais pilna laika studiju ilgums pieci gadi. Šāda programma atbilst LKI 7.līmenim.

LKI līmeņu apraksti balstās uz mācīšanās rezultātiem, izsakot tos trīs dimensijās – zināšanas, prasmes un kompetences (sk. Noteikumu Nr.322 1.pielikuma 2.tabulu). LKI 6.līmenim atbilstošās zināšanas aprakstītas šādi: spēj parādīt attiecīgajai zinātnes nozarei vai profesijai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesijas augstāko sasniegumu līmenim. Spēj parādīt attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni. LKI 6.līmenim atbilstošās prasmes aprakstītas šādi: spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, māksliniecisku, inovatīvu vai pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus savā zinātnes nozarē vai profesijā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem. Spēj patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi, parādīt zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemt lēmumus un rast radošus risinājumus mainīgos vai neskaidros apstākļos. LKI 6.līmenim atbilstošās kompetences aprakstītas šādi: Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, parādīt, ka izprot profesionālo ētiku, izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību un piedalīties attiecīgās profesionālās jomas attīstībā.

LKI 7.līmenim atbilstošās zināšanas aprakstītas šādi: Spēj parādīt padziļinātas vai paplašinātas zināšanas un izpratni, no kurām daļa atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē. LKI 7.līmenim atbilstošās prasmes aprakstītas šādi: Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku vai māksliniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālas funkcijas. Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem. Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi, veikt uzņēmējdarbību, inovācijas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, veikt darbu, pētniecību vai tālāku mācīšanos sarežģītos un neprognozējamos apstākļos un, ja nepieciešams, tos pārveidot, lietojot jaunas pieejas. LKI 7.līmenim atbilstošās kompetences aprakstītas šādi: Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi. Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Ir secināms, ka LKI 6.līmenim atbilstošs ir zemāks zināšanu, prasmju un kompetenču līmenis, salīdzinot ar LKI 7.līmeni.

Tā kā DU profesionālajā studiju programmā pieteicējas iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču līmenis atbilst LKI 6.līmenim, bet FRMĀ programmā ir iegūstamas zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši LKI 7.līmenim, tad ir pamatoti secināt, ka FRMĀ programma nav tā paša vai zemāka līmeņa studiju programma, salīdzinot ar DU profesionālo studiju programmu, bet gan tā ir augstāka līmeņa studiju programma. Līdz ar to pieteicējai nav tiesību FRMĀ programmā uzsākt studijas vēlākos studiju posmos, ieskaitot tajā daļu no DU profesionālo studiju programmā apgūtajiem priekšmetiem.

[12] Lietā nav strīda par to, ka vispārīgi priekšmetu ieskaitīšanas nolūkā RSU maģistra studiju programma var tikt salīdzināta ar FRMĀ programmu. Salīdzināšanas un ieskaitīšanas kārtība ir noteikta Noteikumu Nr.932 8.punktā, proti, augstskola salīdzina iepriekš apgūtos priekšmetus un to apjomu ar attiecīgās augstskolas studiju programmas atbilstošo daļu un norāda, kurus priekšmetus no iepriekš apgūtajiem var ieskaitīt un kuros kārtojami papildu pārbaudījumi. Priekšmetus ieskaita, ja to apjoms kredītpunktos abās salīdzināmajās studiju programmās ir vienāds vai kredītpunktu skaits iepriekš apgūtajā attiecīgajā priekšmetā ir lielāks. Papildus kārtojamo priekšmetu kopapjoms nedrīkst pārsniegt 20 kredītpunktu.

Tātad ir jāsalīdzina iepriekš apgūto priekšmetu saturs ar attiecīgās augstskolas studiju programmas atbilstošās daļas saturu, turklāt ieskaitīšana bez papildu pārbaudījumu kārtošanas var notikt, ja iepriekš apgūtā priekšmeta kredītpunktu skaits ir lielāks vai vienāds ar attiecīgās augstskolas studiju programmas atbilstošās daļas kredītpunktu skaitu.

Tiesa kā nepamatotu noraida pieteicējas argumentu, ka daļā, kurā FRMĀ programmā iztrūkst saturs, kuru kā obligātu nosaka Noteikumu Nr.268 normas, salīdzināšana un atzīšana ir jāizdara, pamatojies uz Noteikumu Nr.268 normām. Tiesību normās šāda studiju priekšmetu salīdzināšanas metode nav paredzēta.

[13] Pieteicēja lūdz ieskaitīt FRMĀ programmā šādus RSU maģistra studiju programmā apgūtos studiju kursus: „Pētnieciskās, bioloģiskās, statistiskās metodes medicīnā" (kursa apjoms kredītpunktos – 5 KP), „Datorika un datu bāzes" (2 KP), „Sabiedrības veselība" (2 KP) un „Veselības aprūpes menedžments" (2 KP).

Pēc tiesas pieprasījuma RSU iesniedza tiesai Saturisko izvērtējumu par RSU maģistra studiju programmas rezultātu ieskaitīšanu un atzīšanu FRMĀ programmā (turpmāk – Saturiskais izvērtējums), norādot, ka studiju kursi „Pētnieciskās, bioloģiskās, statistiskās metodes medicīnā", „Datorika un datu bāzes", „Sabiedrības veselība" un „Veselības aprūpes menedžments" faktiski ieskaitīti FRMĀ programmas daļā „RSU nodrošinātā teorētiskā izglītība (problēmlekcijas)" (13.2 KP), bet konkrēti: a) nodarbību ciklam „Veselības sistēmu uzbūve un medicīnas tehnoloģiju novērtēšana"; b) nodarbību ciklam „Medicīniskās informācijas meklēšana elektroniskajos resursos"; c) problēmlekcijai „Rezidenti kā pedagogi: teorija un prakse (Pieaugušo mācīšanās un mācīšana medicīnas izglītībā)"; d) problēmlekcijai „Veselības aprūpes sistēmas pārvaldība un veselības ekonomika"; e) „Ārstniecības personu ētika darbā un Hipokrāta zvērests 21.gs.".

Arī pieteicējas pārstāve 2021.gada 18.janvāra tiesas sēdē atzina, ka strīds ar atbildētāju par to, ka minētie RSU maģistra studiju programmā apgūtie studiju kursi būtu atzīstami, vairs nepastāv.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka jau RSU rektora 2020.gada 23.marta rīkojuma Nr.5-1/136/2020 rezolutīvās daļas 4.punktā norādīts: pielīdzināt un ieskaitīt FRMĀ programmas studiju kursā „Problēmlekcijas" 13,2 kredītpunktu apjomā pieteicējas RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūto studiju kursu saturu un to ietvaros sasniegtos studiju rezultātus.

Tiesa secina, ka šajā sprieduma punktā norādīto studiju kursu ieskaitīšana ir veikta vēl iestādes procesā, izdodot administratīvo aktu. Līdz ar to tiesai nav jātaisa spriedums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu šajā daļā.

[14] Pieteicēja lūdz ieskaitīt FRMĀ programmā RSU maģistra studiju programmas daļu „Maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana" (20 KP).

Iestāde Saturiskajā izvērtējumā norāda, ka atbilstošajos FRMĀ programmas studiju kursos „Pētniecības darbs" 6,7 kredītpunktu apjomā un „Pētniecības darbs un Valsts pārbaudījums" 3 kredītpunktu apjomā jau ir pielīdzināts un ieskaitīts RSU maģistra studiju programmas ietvaros apgūtais studiju kurss „Pētnieciskais darbs un patstāvīga darba iemaņu pilnveidošana" (12 KP). Tā kā atbilstošajos FRMĀ programmas studiju kursos jau ir pielīdzināts maksimāli iespējamais kredītpunktu apjoms no RSU maģistra studiju programmas atbilstošā studiju kursa un citu līdzīga rakstura studiju kursu FRMĀ programmā nav, tad papildu kredītpunktu pielīdzināšana no citiem varbūtēji atbilstošiem RSU maģistra studiju programmas studiju kursiem, tajā skaitā „Maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana", nav iespējama.

Tiesa no lietas materiāliem nekonstatē, ka FRMĀ programmā būtu citi RSU maģistra studiju programmas studiju kursam „Maģistra darba izstrāde un aizstāvēšana" atbilstoši studiju kursi, kuros minētais RSU maģistra studiju programmas studiju kurss varētu tikt ieskaitīts. Tādēļ arī šajā daļā pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms.

[15] Pieteicēja lūdz ieskaitīt FRMĀ programmā arī šādus RSU maģistra studiju programmā apgūtos studiju kursus: „Neirofizioloģija" (2 KP), „Kompensatorās tehnoloģijas rehabilitācijā (2KP), „Biomehānika" (4 KP), „Funkcionālā anatomija" (4 KP), „Psihosomatiskā medicīna, (2 KP), „Manuālās terapijas pielietošana ortopēdisko un iekšējo orgānu patoloģiju ārstēšanā" (2 KP), „Fizioterapijas metodes pediatrijā" (2 KP), „Medicīniskās rehabilitācijas organizācija" (2 KP), „Fizioterapija neiznēsātiem zīdaiņiem" (2 KP), „Fizikālā medicīna ortopēdijā" (2 KP) un „Patstāvīga klīniskā prakse" (10 KP).

RSU Saturiskajā izvērtējumā norādīja, ka minētie studiju kursi nav ieskaitīti, jo ir konstatēta to neatbilstība FRMĀ programmai (nav atbilstoša vai līdzvērtīga kursa, neatbilst kursa saturs, rezultātu raksturs, rezultātu ieguves veids).

[15.1] Studiju kurss „Neirofizioloģija" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms studiju kursā „Rehabilitoloģija (hronisku sāpju, neiroloģiskā) (32 KP), nav ieskaitīts, jo neatbilst studiju kursu saturs. Fizioloģija ir bioloģijas nozare, kas pētī dzīvo organismu funkcijas, procesus, kas noris organismā un tā daļās – orgānos, audos un šūnās un to struktūras elementos. Neirofizioloģija ir fizioloģijas daļa, kas pēta nervu sistēmas un neironu, kas ir tās pamatstruktūras, funkcijas. Savukārt Fizikālā un rehabilitācijas medicīna jeb rehabilitoloģija ir primāra medicīnas specialitāte, kas atbildīga par profilaksi, medicīnisko diagnozi, ārstēšanu un rehabilitācijas tehnoloģiju izmantošanu personām ar invaliditāti (nespēju) izraisošām slimībām un to blakusslimībām jebkurā vecumā. Tāpat neatbilst studiju rezultātu raksturs: studiju kursā „Neirofizioloģija" iegūst teorētiskas zināšanas un prasmes, savukārt studiju kursā „Rehabilitoloģija (hronisku sāpju, neiroloģiskā)" apgūst praktiskās zināšanas un iemaņas. Neatbilst arī studiju rezultātu ieguves veids: studiju kursā „Neirofizioloģija" iegūst teorētiskas zināšanas teorētiskā apmācībā, arī studējošais apgūst patstāvīgi (no mācību grāmatām, iespējama attālināta apmācība), savukārt studiju kursā „Rehabilitoloģija (hronisku sāpju, neiroloģiskā)" apmācība notiek praktiski stacionārā apmācīttiesīga ārsta uzraudzībā vai vadībā. Neatbilst arī studiju kursu saturiskais līmenis. Fizioloģija ir būtisks studiju kurss ārsta pamatizglītībā (līdzdiploma jeb preklīniskajā izglītībā). Nav pieļaujama tāda prakse, ka studiju kursu, kas ietilpst zemāka līmeņa izglītības programmā – ārsta pamatizglītībā, kuras apguve ir obligāta prasība, lai vispār iestātos rezidentūrā, pielīdzinātu rezidentūras studiju kursam. Vēl jo mazāk būtu pieļaujams pielīdzināt citas profesijas – fizioterapeits – līdzīga nosaukuma, ārsta pamatizglītības studiju kursam daļēji atbilstošu studiju kursu.

[15.2] Studiju kurss „Kompensatorās tehnoloģijas rehabilitācijā" (2KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms FRMĀ programmas daļā „Funkcionēšanas novērtēšanas tehnoloģijas, rehabilitācijas tehnoloģijas, spēja nosaukt dažādas rehabilitācijas tehnoloģijas", nav ieskaitīts, jo FRMĀ programmā nav atbilstoša un līdzvērtīga studiju kursa. Kompensatorās tehnoloģijas ir tehniskie palīglīdzekļi, piemēram, kruķi, ratiņkrēsli u.tml. Rehabilitācijas tehnoloģijas ir dažādas terapijas un manipulācijas. Funkcionēšanas novērtēšanas tehnoloģijas parasti ir novērtēšanas instrumenti, mērījumi, klasifikācijas, anketas. Pieteicēja ir sajaukusi kopā jēdzienus, kur ir vārds „tehnoloģijas". RSU maģistra studiju programmā nav tikušas apskatītas visas kompensatorās tehnoloģijas, bet gan tikai tās, ar kurām saskaras fizioterapeiti. Ja rezidentūras laikā FRMĀ programmas studiju kursu apguves ietvaros jāārstē pacients ar multiplām problēmām, tad, atzīstot RSU maģistra studiju programmas studiju kursā apgūtos studiju rezultātus par atbilstošiem, diploms tiktu piešķirts ārstam, kurš pacientu var ārstēt tikai daļēji. Neatbilst arī studiju rezultātu ieguves veids, jo RSU maģistra studiju programmas studiju kursā iegūst teorētiskas zināšanas teorētiskā apmācībā, savukārt FRMĀ programmas studiju kursos apmācība attiecībā uz funkcionēšanu notiek praktiski stacionārā apmācīttiesīga ārsta uzraudzībā vai vadībā.

[15.3] Studiju kurss „Biomehānika" (4 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms FRMĀ programmas studiju kursos funkcionēšanas jautājumos, nav ieskaitīts, jo FRMĀ programmā nav atbilstošu un līdzvērtīgu studiju kursu (tajā skaitā problēmlekciju) funkcionēšanas vai biomehānikas jautājumos. Jēdziens „funkcionēšana" ir „rehabilitācijas domāšanas veida" pamats – saskaņā ar Starptautisko Funkcionēšanas klasifikāciju tas ietver cilvēka ķermeņa un struktūru funkcijas, viņa sniegumu, veikumu, izturēšanos, mijiedarbību ar apkārtējiem un vidi, savā ziņā – viņa dzīvesveidu. Principi, kas ir biomehānikā, rehabilitoloģijā tiek apskatīti caur slima cilvēka prizmu – klīniskās biomehānikas ietvaros. Biomehānika ir medicīniskās inženierijas apakšnozare, rezidentūras studijās tā ir integrēta klīniskajās studijās, piemēram, stājas un gaitas izvērtēšanā u.tml. vairākos studiju kursos. Neatbilst arī varbūtējais studiju rezultātu raksturs: RSU maģistra studiju programmas studiju kursā „Biomehānika" iegūst teorētiskas zināšanas un prasmes, savukārt FRMĀ programmas studiju kursos apgūst galvenokārt praktiskās zināšanas un iemaņas. Neatbilst studiju rezultātu ieguves veids: studiju kursā „Biomehānika" iegūst teorētiskas zināšanas teorētiskā apmācībā, savukārt FRMĀ programmas studiju kursos apmācība galvenokārt notiek praktiski stacionārā apmācīttiesīga ārsta uzraudzībā vai vadībā.

[15.4] Studiju kurss „Funkcionālā anatomija" (4 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms FRMĀ programmas studiju kursos funkcionēšanas jautājumos, nav ieskaitīts, jo FRMĀ programmā, jo FRMĀ programmā nav atbilstošu un līdzvērtīgu studiju kursu. Anatomija ir mācība par normu, savukārt FRMĀ programmas studiju kursos tiek skatītas novirzes no normas jeb anatomijas klīniskie aspekti. Studiju kurss „Funkcionālā anatomija" varbūtēji atbilst ārsta pamatstudiju studiju kursam, taču šī līmeņa studiju programmas ietvaros apgūtos studiju kursus nevar ieskaitīt augstāka līmeņa – rezidentūras studiju programmas studiju kursā.

[15.5] Studiju kurss „Psihosomatiskā medicīna" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms FRMĀ programmas kursos psihiatrijā, prasmēs identificēt rehabilitācijas problēmas, novērtēt pacientus, nav ieskaitīts, jo FRMĀ programmā nav atbilstošu un līdzvērtīgu studiju kursu. Saturiski ir sajaukti kopā jēdzieni, kuros ir vārda daļa „psiho-". Psihosomatiskā medicīna ir medicīnas specialitāte par ķermeņa, psihes un sociālo faktoru savstarpējo mijiedarbību un to lomu cilvēka psihisko un somatisko jeb ķermenisko slimību un traucējumu izcelsmē, norisē, ārstēšanā, prognozē un profilaksē. Psihiatrija ir medicīnas nozare, kas pēta un ārstē garīgas slimības. Psiholoģija ir mācība, kas pievēršas psihisko parādību pētīšanai un zināšanu izmantošanai, lai veicinātu cilvēku spēju attīstību un apmierinātību ar dzīvi. Rehabilitācijas problēmu identificēšana un pacientu novērtēšana tiek veikta visās pacientu populācijās, tātad – visos FRMĀ programmas studiju kursos. Salīdzinājumam – FRMĀ programmas studiju kursā „Psihiatrija" iegūstamās prasmes: novērtēt pacientu kognitīvo funkciju, t.sk., biheiviorālo, pielietojot atbilstošas metodes; lietot dažādus jēdzienus un terminus par pacientu miega traucējumiem; veikt pacientu agrīnas depresijas diagnostiku.

[15.6] Studiju kurss „Manuālās terapijas pielietošana ortopēdisko un iekšējo orgānu patoloģiju ārstēšanā" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms studiju kursā „Traumatoloģija un ortopēdija" (6.7 KP), nav ieskaitīts, jo studiju kursā „Traumatoloģija un ortopēdija" saturiski ir atšķirīgi studiju rezultāti. Neatbilst studiju rezultātu raksturs. RSU maģistra studiju programmas studiju kursā iegūst praktiskas zināšanas, savukārt FRMĀ programmas studiju kursos tiek iegūtas tikai zināšanas, nevis prasmes vai kompetence (darīšana). Zināšanas vajadzīgas, lai zinātu indikācijas, kāpēc ārsts

konkrēto tehnoloģiju pacientam ar noteiktu saslimšanu nozīmē, un kontrindikācijas. Zināšanu apguve manuālajā terapijā integrēta klīniskajā darbā studiju kursā „Rehabilitoloģija (mioskeletālā, neiroloģiskā)".

[15.7] Studiju kurss „Fizioterapijas metodes pediatrijā" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms studiju kursā „Rehabilitoloģija (mioskeletālā, neiroloģiskā)" (38,7 KP), nav ieskaitīts, jo neatbilst studiju rezultātu saturs. Fizioterapeits ir cita profesija. Ārsti speciālisti, tajā skaitā fizikālās un rehabilitācijas medicīnas specialitātes rezidenti, neapgūst citas profesijas metodes prasmju un kompetenču līmenī. FRMĀ programmā nepieciešamo zināšanu apguve par fizioterapijas metodēm integrēta klīniskajās studijās. Zināšanas vajadzīgas, lai zinātu indikācijas, kāpēc ārsts konkrēto tehnoloģiju pacientam ar noteiktu saslimšanu nozīmē (tajā skaitā nosūta pie fizioterapeita), un kontrindikācijas.

[15.8] Studiju kurss „Medicīniskās rehabilitācijas organizācija" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms FRMĀ programmas kursos veselības aprūpes organizācijā, apgūstamajās spējās organizēt multiprofesionālo rehabilitācijas komandu, nav ieskaitīts, jo FRMĀ programmā nav atbilstoša un līdzvērtīga studiju kursa. Visos FRMĀ programmas studiju kursos (klīniskajās rotācijās praktiskajā vidē un apmācīttiesīga ārsta vadībā) viena no studiju rezultātā iegūtajām kompetencēm ir vadīt multiprofesionālo rehabilitācijas komandu. Rehabilitācijas multiprofesionālās komandas izveidošanā un vadīšanā ir vispārīgie principi un specifiskie – atbilstoši pacientu populācijai un rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanas veidam. Rehabilitācijas organizācija integrēta visos FRMĀ programmas studiju kursos. Fizioterapeitam un ārstam ir dažādi kompetenču līmeņi komandas vadības jomā – rehabilitācijas multiprofesionālo komandu vada ārsts, fizioterapeits ir viens no komandas dalībniekiem. Apgūtās komandas dalībnieka prasmes nav atbilstošas komandas vadītāja prasmēm.

[15.9] Studiju kurss „Fizioterapija neiznēsātiem zīdaiņiem" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms studiju kursā „Rehabilitoloģija (kardioloģiskā, neiroloģiskā, bērnu)" (38,7 KP), nav ieskaitīts, jo neatbilst studiju rezultātu saturs. Fizioterapeits ir cita profesija, savukārt ārsti speciālisti neapgūst citas profesijas metodes prasmju un kompetenču līmenī (izvēlēties un pielietot fizioterapijas tehniku). Ārstam zināšanas vajadzīgas, lai zinātu indikācijas, kāpēc ārsts konkrēto tehnoloģiju pacientam ar noteiktu saslimšanu nozīmē, tajā skaitā fizikālās un rehabilitācijas ārsts nosūta pacientu pie fizioterapeita, un kontrindikācijas. Zināšanu apguve par fizioterapijas tehnikām darbā ar neiznēsātiem zīdaiņiem integrēta rezidentūras klīniskajā darbā. Zīdaiņa vecums ir viens no 6 bērnības periodiem (no 29.dienas līdz 12 mēnešu vecumam) un neietver visu bērnības periodu, tādēļ arī studiju kurss „Fizioterapija neiznēsātiem zīdaiņiem" nav pielīdzināms.

[15.10] Studiju kurss „Fizikālā medicīna ortopēdijā" (2 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms studiju kursā „Traumatoloģija un ortopēdija" (6,7 KP), nav ieskaitīts, jo neatbilst studiju rezultātu saturs: fizioterapeita zināšanas un prasmes ir pielietot noteikto metodi; fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta zināšanas un kompetences ir plašākas – izprotot slimības patoģenēzi, izvēlēties un nozīmēt pielietojamo metodi, paredzot konkrētus rezultātus, ko pacientam ar noteiktu saslimšanu sniegs minētā metode. Zināšanas par fizikālajiem aģentiem vajadzīgas, lai zinātu indikācijas, kāpēc ārsts konkrēto tehnoloģiju pacientam ar noteiktu saslimšanu nozīmē, tajā skaitā fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts nosūt pie fizioterapeita, un kontrindikācijas. Zināšanu apguve par fizikālās medicīnas aģentu pielietošanas indikācijām un kontrindikācijām integrēta FRMĀ programmas klīniskajā darbā (fizikālās medicīnas aģenti ir tāda pati rehabilitācijas tehnoloģija kā medikamenti, tehniskie palīglīdzekļi u.c.). Nav iespējams nodalīt no pacienta ārstēšanas.

[15.11] Studiju kurss „Patstāvīga klīniskā prakse" (10 KP), kas pieteicējas ieskatā bija ieskaitāms FRMĀ programmas daļā, kur ir nepieciešama prasmju demonstrēšana sešos būtiskākajos klīniskās prakses aspektos – pacientu aprūpē, medicīniskajās zināšanās, klīniskās prakses prasmju pilnveidošanā, savstarpējās attiecībās un komunikācijā, profesionālismā un sistēmiskā ikdienas praksē, kompetences izmantošana sekmīgai sertifikācijas eksāmena nokārtošanai atbilstīgi Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem, nav ieskaitīts, jo neatbilst studiju rezultātu saturs: fizioterapeits un rehabilitācijas medicīnas ārsts ir dažādas profesijas. Neatbilst studiju rezultātu sasniegšanas veids: fizioterapeits strādā patstāvīgi, savukārt FRMĀ programmas apguves ietvaros visa praktiskā apmācība notiek apmācīttiesīga ārsta uzraudzībā vai vadībā.

[16] Tiesa, novērtējot minētos iestādes argumentus (sk. sprieduma iepriekšējo punktu) par RSU maģistra studiju programmas studiju kursu neatbilstību FRMĀ programmai (nav atbilstoša vai līdzvērtīga kursa, neatbilst kursa saturs, rezultātu raksturs, rezultātu ieguves veids), neatrod pamatu apšaubīt iestādes secinājumus. Iestādes secinājumi tiesas vērtējumā ir loģiski un pietiekami. Pieteicēja nav norādījusi būtiskus argumentus, kas apgāztu iestādes secinājumus par studiju kursu saturisko neatbilstību. Līdz ar to tiesa nekonstatē pamatu pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnīgi /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai Rīgas Stradiņa universitātes Rezidentūras studiju fakultātes otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmā „Rezidentūra medicīnā" specialitātē „Fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts" tiktu salīdzināti, atzīti un ieskaitīti Daugavpils Universitātē profesionālās studiju programmas „Fizioterapija" ietvaros apgūtie studiju kursi un sasniegtie studiju rezultāti, kā arī Rīgas Stradiņa universitātes akadēmiskās maģistra studiju programmas „Fizioterapija" ietvaros apgūtie studiju kursi.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota